

Š i f r a k a n d i d a t a :

Državni izpitni center

M 1 1 2 5 0 1 2 2

JESENSKI IZPITNI ROK

GEOGRAFIJA

≡ Izpitna pola 2 ≡

Geografija Slovenije

Sreda, 31. avgust 2011 / 80 minut

*Dovoljeno gradivo in pripomočki:
Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.
Kandidat dobi dva ocenjevalna obrazca.
Izpitni poli je priložena barvna priloga.*

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani in na ocenjevalna obrazca).

Izpitna pola vsebuje 23 nalog. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 40. Za posamezno nalogo je število točk navedeno v izpitni poli.

Rešitve, ki jih pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom, vpisujte **v izpitno polo** v za to predvideni prostor. Odgovarjajte v obliki povedi in ne le z besedo ali besedno zvezo. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napisano prečrtajte in rešitev zapišite na novo. Nečitljivi zapisi in nejasni popravki bodo ocenjeni z nič (0) točkami.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 12 strani, od tega 1 prazno. Barvna priloga ima 2 strani.

D1 – SLOVENIJA

1. Napišite eno temperaturno in eno vetrovno značilnost našega podnebja, ki je posledica lege Slovenije okoli 46° severne geografske širine.

Temperaturna značilnost: _____

Vetrovna značilnost: _____

(2 točki)

2. Priloga 1 (Priloga k Izpitni poli 2) prikazuje padavinsko karto Slovenije. S črkami A, B, C in D so označena območja z nekaterimi padavinskimi značilnostmi. Obkrožite črko, ki ustreza zapisanim trditvam. Posamezno črko lahko uporabite samo enkrat.

A B C D Območje je eno izmed najbolj namočenih v Sloveniji.

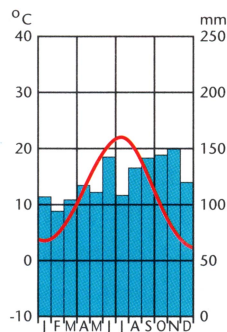
A B C D Območje ima najmanj padavin v Sloveniji.

A B C D Območje ima glavni višek padavin v jeseni.

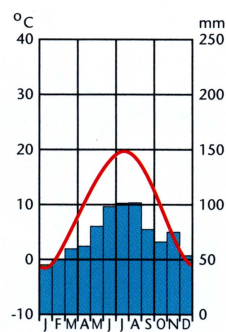
(2 točki)

3. Obkrožite številko slike, ki prikazuje podnebne značilnosti kraja, v katerem je večji vpliv morja. Opišite, zakaj pade največ padavin v Subpanonskih pokrajinah poleti. Če bi poletni višek oslabil, bi se ogroženost zaradi suše v Subpanonskih pokrajinah povečala bolj kakor v drugih slovenskih pokrajinah. Pojasnite zakaj.

Slika 1

Slika 2

(Vir: Senegačnik, J., 2008: Slovenija 1, Geografija za 3. letnik gimnazij, str. 32. Modrijan. Ljubljana)

Opis: _____

Pojasnitev: _____

(3 točke)

4. Vzročno-posledično pojasnite, zakaj je območje alpsko-dinarske pregrade najbolj namočen predel Slovenije.

(2 točki)

5. Razložite, zakaj pri poimenovanju padavinskih režimov v Sloveniji (npr.: submediteranski, subpanonski) dodajamo predpono »sub«.

(1 točka)

D2 – SLOVENIJA

6. Dopolnite besedilo.

Prometna lega Slovenije je na stičišču različnih naravnih in gospodarskih enot, zato je ena izmed glavnih značilnosti naše države prometna _____. Prometno omrežje se je moralo prilagajati razgibanemu površju, zato se je v glavnem razvilo v nižinah, kotlinah in _____. Poleg običajnih vrst prometa (cestni, železniški, vodni in letalski) se zelo hitro povečuje pomembnost prenosa _____.

(2 točki)

7. Posameznemu obdobju v preteklosti Slovenije pripišite tisto vrsto prometa, v katero se je takrat vlagalo največ sredstev.

Obdobja	Vrsta prometa
Obdobje prvotne industrializacije	
Obdobje po slovenski osamosvojitvi	

(2 točki)

OBRNITE LIST.

8. S pomočjo slike 3, ki prikazuje glavne železniške povezave v Sloveniji, napišite en kraj, razen Ljubljane, kjer je pomembno železniško križišče.

Slika 3

(Vir: Senegačnik, J., in drugi, 1999: Živim v Sloveniji. Delovni zvezek za 8. razred OŠ, str. 20. Modrijan. Ljubljana)

(1 točka)

9. Slika 4 prikazuje glavne cestne povezave v Sloveniji. S pomočjo slik 3 in 4 napišite ime regije v Predalpski Sloveniji, kjer se cestno in železniško omrežje glede poteka prometnih povezav najbolj razhajata.

Slika 4

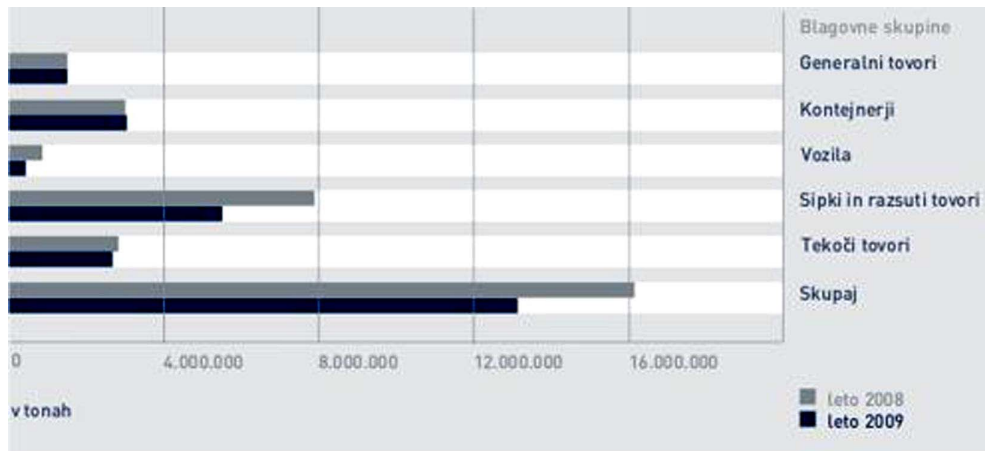

(Vir: Senegačnik, J., in drugi, 1999: Živim v Sloveniji. Delovni zvezek za 8. razred OŠ, str. 20. Modrijan. Ljubljana)

(1 točka)

10. Slika 5 prikazuje ladijski pretovor v Luki Koper v letih 2008 in 2009. Pojasnite dva razloga, zakaj ima dobra železniška povezava za Luko Koper izredno velik pomen.

Slika 5

(Vir: Spletna stran Luke Koper: <http://www.luka-kp.si/slo/terminali-in-tovor>)

1 _____

2 _____

(2 točki)

11. Ladijski pretovor se je v Luki Koper povečal z dobrih 9 milijonov ton leta 2000 na 16 milijonov ton leta 2008. Pojasnite dva vzroka za tako povečanje pretovarjanja.

1 _____

2 _____

(2 točki)

E1 – SLOVENIJA

12. Med navedenimi planotami obkrožite dve, ki spadata k Visokim Dinarskim planotam.

Bloke Pokljuka Velika planina Bela krajina Nanos

(1 točka)

13. Napišite ime regije, ki jo opisuje besedilo.

Je najvzhodnejša regija Visokih Dinarskih planot. Najvišje se dvigne v Trdinovem vrhu (1178 m). Po grebenu, ki ima alpsko slemenitev, poteka meja s sosednjo Hrvaško, kjer regijo imenujejo Žumberak.

Regija: _____

(1 točka)

14. Primerjajte Visoke in Nizke Dinarske planote tako, da vpišete »DA« k tistim planotam, za katere velja posamezna značilnost.

	Visoke Dinarske planote	Nizke Dinarske planote
Več površinskih vodotokov		
Večji delež gozda		
Večja debelina prsti		
Večja gostota poselitve		

(2 točki)

15. Suha krajina prejme 1300 mm padavin na leto. Razložite, zakaj se kljub temu imenuje »Suha« krajina.

(1 točka)

16. Novomeška pokrajina je prehodna regija. Opišite eno izmed njenih značilnosti, zaradi katere jo uvrščamo k Dinarsko-kraškimi pokrajinam, in eno izmed značilnosti, zaradi katere je podobna Subpanonskim pokrajinam.

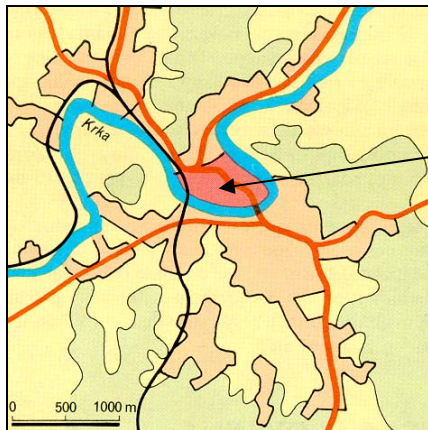
Podobnost z Dinarsko-kraškimi pokrajinami:

Podobnost s Subpanonskimi pokrajinami:

(2 točki)

17. S pomočjo slike 6 imenujte rečno obliko, v kateri je nastalo staro jedro Novega mesta.

Slika 6: Tloris Novega mesta

staro mestno jedro

(Vir. Gams, I., 1983: Geografske značilnosti Slovenije, str. 74. Mladinska knjiga. Ljubljana)

(1 točka)

18. Novo mesto je gospodarsko središče Dolenjske. Napišite dve industrijski panogi, ki sta stebra novomeškega gospodarstva, ter opišite možnosti za razvoj turizma in rekreacije na Dolenjskem.

Industrijska panoga:

1 _____

2 _____

Možnosti za turistični razvoj:

(2 točki)

E2 – SLOVENIJA

19. Naštete so nekatere značilnosti slovenskih alpskih regij. Pred vsako trditev vpišite ustrezno številko posamezne regije.

1 Julijske Alpe

2 Kamniško-Savinjske Alpe

3 Karavanke

_____ Od vseh regij ima največ kamnin iz paleozoika.

_____ V regiji je najvišje slovensko visokogorsko smučišče.

_____ Po vrhovih poteka razvodnica med jadranskim in črnomořkim povodjem.

_____ Najvišji vrh je Grintovec.

(2 točki)

20. Imenujte dve planoti v Julijskih Alpah.

1 _____

2 _____

(1 točka)

21. Opišite dve značilnosti kamninske zgradbe Julijskih Alp.

1 _____

2 _____

(2 točki)

22. Opišite nastanek Logarske doline, ki jo prikazuje priloga 2 (Priloga k Izpitni poli 2), in pojasnite dva vzroka za redko poselitev.

Opis: _____

Pojasnitev:

1 _____

2 _____

(3 točke)

23. Imenujte obliko kmetijstva, ki je značilna za pokrajino v prilogi 3 (Priloga k Izpitni poli 2), in na dveh primerih opišite pomen te dejavnosti za turizem.

Oblika kmetijstva: _____

Opis:

1 _____

2 _____

(2 točki)

Prazna stran